GAZETA KRAKOWSKA

Nro 23.

Z KRAKOWA DNIA 20. MARCA 1816 Roku WE SZRODĘ.

Z Warszawy d. 12 Marca.

Na dniu 7 b. m. JO. Xże Adam Czartoryski Senator Woiewoda, i wielu orderow Kawaler, w towarzystwie JO. Xiężney z Czartoryskich Wirtemberskiey, i JW. Woiewodziney Ordynatowey Zamoyskiey, zwiedzał szpitale, poczynaiąc od Instytutu S. Kazimierza Siostr miłosierdzia, gdzie zakład nowicyatu dostarcza do wszystkich szpitalow Królestwa Polskiego siostry, które nietylko cierpiącey ludzkości poświęcaią się, ale starannie i małym kosztem młodzież płci żeńskiey kształcą. W szpitalu Dzieciątka Jezus malowało się naymocniey owo zupełne poświęcenie się religiine. — Natłok zgrzybiałych, kalekow, chorych, i dzieci oboiey płci odbiera znaczny przychod uczynkow dobroczynnych, który nie wystarcza na opłacanie mamek dla niemowląt, bo tych liczba codziennie przybywa, a które taniey i pewniey od śmiertelności na wsiach zabezpieczonemi bydź mogą. Wychowanie albowiem 8 zł. na wsi kosztuie na miesiąc tylko, gdy w szpitalu utrzymanie samey mamki wraz z niemowlęciem cztery razy, i więcey, przenosi. — Przekonała się tą prawdą naocznie JO. Xiężna Wirtemberska, ofiaruiąc się płacić na 20 niemowląt dukatow 120 rocznie, aby tym iey funduszem mamki regularnie od powyższey liczby podrzutkow opłacane były. — Czyn tak chwalebny i pełen ludzkości nie może bydź zataionym, bo był zrobiony w przytomności dwoch członkow Kommissyi do uregulowania miasta Warszawy i szpitalow od namiestniczego Rządu wyznaczoney, które czuią bydź swą powinnością podać do wiadomości Polakow to, czego skromność pełney cnot JO. Xiężney nigdyby ogłosić nie dozwoliła.

Sta. Nowakowski.
Sylw. Strzelecii.

Z Peterzburga d. 8 Lutego d. k.

Dnia 4 t. m. był wielki ziazd na mszą do zimowego pałacu Jego Cesarskiey Mości z okoliczności obchodu imienin W. X. Anny Federowney, i W. X. Anny Pawłowney, oraz urodzin W. X. Maryi Pawłowney. Dnia tegoż był wielki obiad u N. Cesarzowey Jmci Maryi Fedorowney, wieczorem zaś d. 3 Lutego w pokoiach u N. Cesarzowey bal i wieczerza.

Xże Marszałek Barclay de Tolli przy-

był d. 28 Stycznia do Pskowa, a dnia 29 przeiechał przez Porchow, udaiąc się do Mohilewa.

Z Poznania d. 2 Marca.

Wyszło tu następuiące

OBWIESZCZENIE

tyczące się utworzenia siły zbroyney kraiowey w Wielkim Xiestwie Poznańskiem.

W roku 1813 kiedy okoliczności wszystkich sił Monarchii Pruskiey wymagały ażeby ią a razem wielką część Europy wydobydź z pod ucisku dumnego narodu, nasunęła się myśl uzbroienia ludu, i utworem kraiowey siły zbroyney (Landwehr) ziszczoną została.

Poddani Nayiaśnieyszego Króla, nie składaiący części regularnego woyska, a iednak zdolni do oręża, z chęcią weszli w szeregi hufcow kraiowey siły zbroyney; Prowincye i Powiaty, do których należeli, miały staranie o ich odzież i uzbroienie, a wielkie korzyści wypraw woiennych roku 1813, 1814 i 1815 wspólne przez liniiowe woyska i hufce kraiowey siły zbroyney osiągnionemi zostali.

W chwili, w którey Europa powszechnym cieszy się pokoiem, powinnością stało się rządow, zaradzić o środkach zmnieyszenia wydatkow na utrzymywanie licznych woysk regularnych, a na nieprzewidziane wypadki mieć na doręczu siłę zbroyną, bez ustawicznego odrywania mnostwa rąk roboczych od wieyskich i mieyskich zatrudnień.

Srodek takowy znalazł się w utrzymaniu hufcow kraiowey siły zbroyney, a Nayiaśnieyszy Król w ustawie z dnia 21. Listopada 1815 wyrzekł zasady, wedle których utrzymanie onych w dawnieyszych Prowincyach Monarchii ma mieć mieysce.

Rozkazał przytem N. Pan, ażeby powrócone pod berło Jego Królewskiey Mci Wielkie Xięstwo Poznańskie miało udział w urządzeniu siły zbroyney kraiowey i tymczasowo wystawiło dwa pułki piechoty i dwa pułki jazdy.

Mieszkańcy Wielkiego Xięstwa znaydą w tem postanowieniu Nayiaśnieyszego Króla dowod zaufania Jego, i przekonaią się, iż młodzież kraiowa do służby woyskowey obowiązana, przez powołanie iey do pułkow kraiowey siły zbroyney, nietylko sobie, ale też prowincyi znakomitą korzyść przynosi.

Zaciągnieni do tey służby tylko przez kilka tygodni w roku pozostaią przy pułkach, a resztę czasu spędzić mogą na łonie swych rodzin i przy swych zatrudnieniach.

Prowincya iest przeto uwolnioną od potrzeby składania nowego podatku na opłacenie stosowney liczby woyska liniiowego, któreby z pośrod niey dostawionem bydź musiało, a przez chwilowe odięcie rąk roboczych w sposobach procederowych uszcerbku nieponosi.

Ale też natomiast mieszkańcy kraiu, stosownie do woli N. Króla, złożą koszta na pierwsze przyodzianie i oporządzenie pułkow siły zbroyney kraiowey, i to uczynią tem chętniey, skoro dzisieysze swe stosunki porownaią z dawnieyszemi, a uwolnienie od liwerunkow i dostawy podwod z ciężarem, któren pod obudwoma względami przedtem ponosili, i skoro zastanowią się, iż to, co się od nich żada, w daleko wyższym stopniu i wśrod daleko uciąźliwszych okoliczności dawne Jego K. Mci Prowincye wypełniły.

Nadto dla sprawienia ulgi Prowincyi w złożeniu kosztow, zezwoliły wysokie

Ministeria, do których przedmiot ten należy, iż właściwe uzbroienie pułkow Poznańskich, iakie dziać się zwykło do pochodu, nie ma bydź przedsięwziętem, i że iazda nie ma bydź natychmiast w zupełną liczbę koni opatrzoną.

Koszta więc, które kray tymczasowo ma złożyć, ograniczaią się na ubraniu i uekwipowaniu 6400 ludzi piechoty, 690 ludzi jazdy, na sprawieniu sprzętow polowych dla woyska, i urządzeniu zbroiowni w każdym okręgu batalionowym.

Dla osiągnienia celu, ażeby przedmioty przyodziania i oporządzenia odpowiadały przepisom regulaminu, ażeby były iednostaynemi, w dobrym gatunku, punktualnie, a nareszcie za ceny etatowe — ile możności niskie — przystawionemi, oddałem dostawę onychże w entrepryzę, i wspólnie z JW. Jenerałem kommenderuiącym wydaliśmy rozporządzenie, iż odstawione przedmioty przez przysięgłych biegłych rewidowanemi, i tylko zgodne z probami znalezione, przez pułki przyiętemi będą.

Ogołu kosztow przyodziania i ekwipowania woyska, oraz administracyi składu obiektow ubiorczych, niemożna ieszcze w tey chwili dokładnie oznaczyć, wkrótce iednakże będę w stanie uwiadomić, o nim Prowincyą. W iakim zaś sposobie koszta ściągnionemi bydź maią, oświadczam tymczasowo co następuie:

1) Każdy Powiat przykłada się do kosztow utworzenia pułkow siły zbroyney kraiowey w tey proporcyi, w iakiey ludzi do nich dostawia.

2) Dostawa ta stosuie się do ludności w Powiatach.

3) W trzynastu Powiatach tuteyszego Departamentu Bydgowskiego powiatach: Gnezninskim, Wągrowieckim i Powidzkim, z przypadaiacych na nie kosztow, kładą się $\frac{4}{7}$ części na Podymne, a $\frac{3}{7}$ na Ofiarę.

4) Dla pogodzenia niesłuszności, iakaby w tem zachodziła, gdyby posiadacze dawniey dobr skarbowych, które późniey były klassyfikowane, w tym nadzwyczaynym podatku pociągnionymi bydź mieli w takiey proporcyi, w którey się do zwyczaynych danin przykładaią, dozwolony im iest odciąg 50 od sta.

Tym sposobem postawieni będą poniekąd w rowni z posiedzicielami dobr, którzy podatek 24 procentu wedle własnego sumiennego podania opłacaią.

5) Co się tyczy Departamentu Bydgoskiego, wyiąwszy trzy zwyż wymienione Powiaty, poruczone iest Królewskiey Regencyi Bydgoskiey sporządzenie repartycyi kosztow wedle stosunkow tegoż Departamentu, trzymaią się zasady Nr. 1 i 2 wskazaney.

Szczególny rozkład kosztow na każdy Powiat nastąpi po całkowitem ogułu ich obrachowaniu; poczem Kommissye Powiatowe przy pomocy Kassyera Powiatowego przystąpią do ułożenia Repartycyi wedle wskazanych zasad; Kassa zaś Powiatowa prowadzić będzie osobno księgi i rachubę wnoszonych na utworzenie pułkow siły zbroyney kraiowey kosztow, i też odsyłać do Kassy, w tym celu przy tuteyszey Królewskiey Główney Kassie ustanowioney.

W celu ulżenia Prowincyi i opędzenia tymczasowych kosztow utworu siły zbroyney kraiowey, awansował iey JW. Minister skarbu 70,000 talarow, i dał przeto sposobność zaspokoienia pierwszych potrzeb pułkow siły zbroyney kraiowey.

W takowem położeniu można i trzeba koniecznie zaiąć się formacyą pułkow. Potrzebne tym końcem Kommissye Powiatowe są iuż od dawna ustanowione, a ninieyszego publicznego obwieszczenia ten iest cel, ażeby ie i wszystkich mieszkańcow Prowincyi zawiadomić o działaniach, które teraz przedsięwziętemi bydź maią. Te są:

1) Członki Kommissyi, z których żaden wymowić się nie może od przyięcia polecenia, do którego moiem lub obywateli Powiatu zaufaniem wezwany został, nieodwłocznie zwołanymi będą przez WW. Konsyliiarzow Ziemiańskich, iako prezyduiących w Kommissyach członkow.

2) Z przyłączonego, na wyrachowaney ludności gruntuiącego się Podziału głow do pułkow siły zbroyney kraiowey, na szczególne Powiaty przypadaiących, powezmą, iak wiele Powiat ludzi do piechoty i do iazdy ogółem miał dostawić, wiele ich iuż dostawił, i wiele ieszcze ma do dostawienia.

3) Względem dostawić się ieszcze maiących ludzi zrobią subrepartycyą na kilka drobnieyszych okręgow Powiatu, które formuiąc, mieć będą szczególniey wzgląd na Parafie i na podział, który położeniem swem wskazuią.

4) W poiedyńczych okręgach zwołuią wszystkich męszczyzn począwszy od ukończonego dwudziestego aż do ukończonych trzydziestu dwoch lat.

Od stawienia się wolnymi tylko są publiczni urzędnicy, duchowni i nauczyciele, niemniey żydzi, iako opłacaiący ieszcze rekrutowe i nieużywaiący praw obywatelskich w Prowincyi; żadne inne excepcye, na iakichkolwiek bądź chciałoby ie opierać powodach, niemogą mieć mieysca, a mianowicie odwoływanie się na stan szlachecki, lub na posiadanie gruntow.

5) Kommissyom Powiatowym przydany iest Kommissarz woyskowy, i lekarz lub chirurg, końcem wspólnego uskutecznienia następuiących przepisow. I tak

6) Skoro zgromadzą się wszyscy męszczyzni od dwudziestu do trzydziestu dwoch lat liczący, odłączą się ci, którzy nie trzymaiąc miary pięciu stop, lub dla widocznego kalectwa, do służby woyskowey nie są zdatnymi.

7) Tych, którzy tym sposobem niezostali odłączonymi, wezwać nayprzod trzeba, ażeby się deklarowali, którzy maią chęć wniyścia dobrowolnie do służby woyskowey. Jeżeli się znaydą ochotnicy, należy ich odosobnić, i ci maią wolność obrać sobie służbę w pułkach piechoty lub iazdy, a do N. Króla wniesiona będzie prozba o dozwolenie im oznaki na uniformie, którą Edykt z dnia 17. Marca 1813 dla ochotnikow w pułkach siły zbroyney kraiowey przeznacza.

8) Dla reszty nieodłączoney części sporządzi się tyle losow, ile iest głow, a pomiędzy temi losami, znaydować się powinno tyle trafnych, z dodatkiem iednakże 20 na sto, ile okrąg po odtrąceniu ochotnikow, dostawić ieszcze ma zaciężnych.

9) Dodatek 20stu na sto losow trafnych iest potrzebnym, ażeby przez ubytek takowych osob, któreby uznanemi zostały za nie zdatne do służby woyskowey, i przez wydarzyć się mogące ugruntowane reklamacye, liczba wybrać się istotnie maiących do służby, nie była zmnieyszoną od tey, którą okręg

i powiat istotnie ma dostawic.

10) Reklamacya wten czas tylko iest ugruntowaną, gdy powołany losem do pułkow siły zbroyney kraiowey iest osiadłym Gospodarzem, lub oycem familii lub synem iedynakiem w pomoc owdowiałey matce, lub niezdolnemu do pracy oyca, niezbędnie potrzebnym. Jeżeli Kommissya nieznaydzie reklamacyi bydź ugruntowaną, tedy osoba ta wchodzi tymczasowo do służby, lecz wolno iey uczynić rekurs do kommenderuiącego Jenerała i do mnie, a my zamianuiemy wspólnie osoby które względem takowych reklamacyi ostatecznie stanowić będą.

11) Po ukończonem losowaniu, Kommissarz woyskowy bierze tyle ludzi do niezwłoczney służby, ile potrzeba do oddania oddziałom woyskowym zaciężnych, których według dołączonego rozdziału za miesiąc Luty otrzymac maią, inni zapisani dokładnie zostaną podług swych mieysc urodzenia i puszczeni do domow, do poki do pułkow swych powołanymi nie będą.

12) Ukończywszy w ten sposob losowanie, przystąpi Kommissya Powiatowa do wyboru osob, które na Officerow do pułkow siły zbroyney kraiowey Królewskiey Główney Kommendzie Prowincyi do dalszego przedstawienia proponować zechce.

Troskliwość o iednostayne woyska kształcenie, powodowała N. Króla, iż w niniejszym przypadku postanowił sam osadzić naywiększą część stopni Officerskich, mianowicie wyższych. Tym sposobem w ogólności Prowincya tylko ma do proponowania czterdziestu ośmiu Porucznikow, maiących prawo do awansu w pomiar szey zdatności, i z tych w stosunku do liczby dostawić się maiących zaciężnych do pułkow siły zbroyney kraiowey, przypada:

a)	Na Powiat Poznański z miastem		4	Officerow,
b)	— —	Sremski	2	— —
c)	— —	Krotoszyński	4	— —
d)	— —	Ostrzeszowski	2	— —
e)	— —	Pyzdrski	2	— —
f)	— —	Wschowski	3	— —
g)	— —	Kosciański	2	— —
h)	— —	Sredzki	2	— —
i)	— —	Odalanowski	3	— —
k)	— —	Krobski	3	— —
l)	— —	Obornicki	3	— —
m)	— —	Miedzyrzecki	3	— —
n)	— —	Babimostski	3	— —
o)	— —	Wągrowiecki	2	— —
p)	— —	Pilski	2	— —
q)	— —	Gnieznieński	2	— —
r)	— —	Powidzki	1	— —
s)	— —	Bydgoski	3	— —
t)	— —	Inowrocławski	2	— —

Proponowanemi bydź powinny osoby, maiące wiek dla obowiązanych do służenia w pułkach siły zbroyney kraiowey przepisany, przebywaiące w Powiecie, toż samo strzelcy ochotnicy, którzy wychodząc z pułku otrzymali świadectwo zdatności na Officera, a teraz są placowani w powiecie lub osiadli, Podofficerowie własność w gruntach posiadaiący, niemniey byli Officerowie i takowi rodacy powiatu, którzy maiątek z 10,000 Talarow posiadaią, lub dochody tey wielkości kapitału ciągną.

Potrzebnem iest to ograniczenie propozycyi, ponieważ na czas urlopowy Officerowie powracaią znowu do swych dawnieyszych stosunkow, są tylko przy-

wołanymi, gdy się woysko dla ćwiczenia w służbie zgromadza, i płatnemi tylko przez czas zostawania w aktualney służbie.

13. Jeżeli pomiędzy osobami, wchodzącemi dobrowolnie lub z przeznaczenia do jazdy siły zbroyney kraiowey, znayduią się tacy, którzy albo sami lub ich oycowie, posiadaią trzy lub więcey koni, tedy obowiązani są, tak długo, dopoki niewyydą lata powinności służenia, stawiać się z koniem do pułku jazdy swych zakresow.

Kommissyi powiatowych iest powinnością, osoby takowe oddzielnie specyfikować, a będących pomiędzy niemi nie ochotnikow, osobno Kommissarzom woyskowym do jazdy polecać.

Jeżeli tym sposobem nieuzupełni się liczba koni, która z każdego powiatu podług ostatniey kolumny załączonego podziału zebraną bydź musi, naowczas Kommissye powiatowe brakuiacą liczbę koni rozłożą sumiennie na obywateli powiatu grunta posiadaiących, a to w ten sposób, iż tych z pomiędzy niemi, którzy naywięcey i naylepsze maią, zobowiążą, ażeby iednego konia wzrostu nie mnieyszego nad pięć stóp i wieku pięć do dziewiąciu lat trzymali dla jazdy w pogotowiu, iżby na pierwsze wezwanie mógł bydź od nich dostawiony.

Przy istotnem dostawieniu zostanie otaxowanym i przez Powiat zaplaconym bydź musi.

Kommissye powiatowe kończąc swe działania, podadzą imiennie Obywateli, zobowiązanych przez nie w ten sposób do trzymania w pogotowiu dla kawaleryi konia, którego, iak samo z siebie rozumie się, w gospodarstwie swem używać mogą.

14. Za termin zwołania obowiązanych do służby po wszystkich powiatach i niezwłocznego zaięcia się losowaniem i naborem ludzi, niemniey wszystkiem, co Ustawa ninieysza przepisuie, przeznaczam, za zniesieniem się w tey mierze z JW. Jenerałem kommenderuiącym, dzień 11 Marca roku bieżącego.

Kommenderuiący Jenerał wyznaczy w tym przeciągu czasu Kommissarzow woyskowych, i zadysponuie, ażeby tak oni, iako też Chirurgowie, zebrali się na terminie z WW. Konsyliarzami Ziemiańskiemi, końcem wspólnego działania.

Gdy przepisy ninieysze obeymuią w sobie wszystko, co iest potrzebnem do ułatwienia tey czynności, zaczem nie maią mieysca dalsze zapytywania, któreby dążyły do odwleczenia rozpoczęcia rzeczoney czynności, lub wstrzymania spiesznego iey postępu, ale owszem tak WW. Konsyliarze Ziemiańscy, iako też członki Kommissyi Powiatowych, odpowiedzialnem są za skore i ścisłe ninieyszey instrukcyi wykonanie.

Dla informacyi Publiczności zadysponowałem nietylko umieszczenie niniejszego obwieszczenia w gazecie Poznańskiey, ale też wydrukowanie potrzebney liczby exemplarzy onegoż i rozesłanie ich w Powiaty.

Mieszkańcy Wielkiego Xięstwa Poznańskiego uyrzą w niem usilną chęć przywiedzenia do skutku pożytecznego urządzenia w sposobie iawnym i wśrod okoliczności, naymniey, ile można uciążliwych, a części mieszkańcow kraiu, publicznem zaszczyconych zaufaniem, równie chlubny iak dobroczynny wpływ iednaiącego.

W Poznaniu d. 19 Lutego 1816 r:

Królewsko-Pruski Naczelny Prezes Wielkiego Xięstwa Poznańskiego,

Zerboni di Sposetti.

Z Paryża d. 1 Marca.

D. 26 i 28 Lutego kommissya zdała w izbie Deputowanych sprawę względem przyszłych wyborow do teyże izby, i podała na końcu 9 pytań, względem których żywe nastąpiły spory. Pierwsze pytanie: czyli izba co rocznie w piątey części ma bydź odnowianą? zupełnie uchylona, a na to mieysce postanowiono: Izba ma bydź w 5ciu latach zupełnie odnowioną, ieżeli iey przed tym czasem Król nie rozwiąże. 2gie pytanie: czyli przed z 40tą lat można bydź na deputowanego obranym? uchwalono, iż nawet w 30tym roku można bydź obranym, byle bydź żonatym lub wdowcem, w przeciwnym razie potrzeba mieć lat 35. Trzecie pytanie: czyli taka liczba ma bydź deputowanych iak iest rozporządzeniem z d. 23 Lipca 1815 ustanowiona? Uchwalono, iż ma bydź 402 deputowanych. Potem nastąpiło ważne pytanie: czyli powyższe warunki tyczą się teraźnieyszych deputowanych? którego rozwiązanie do następuiącego posiedzenia odłożono.

D. 28 Lutego rozkazał Król dać ubogim, którzy znayduią się na liście policyi po 3 funty mięsa. Wiele Dam wysokiego stanu zbieraią składki dla ubrania ubogich dzieci., które na Wielkanoc pierwszy raz do S. Komunii przystapią.

D. 29 dał Król obcym Ministrom i ajentom audyencyą. Tegoż dnia iadła familiia Królewska razem w Tuilleries obiad.

Prezes tuteyszego prewotalnego sądu kazał w nocy d. 26 Lutego uwięzić 40 osób, które zgromadziły się w odległem mieyscu w zamiarze buntowniczem. Pomiędzy niemi znaydował się nieiaki Cuies, przy którym znaleziono zaświadczenie od pułkownika i officerow 86 liniiowego pułku, iako d. 20 Marca poprzysiągł w St. Denis umrzeć w słuzbie Cesarza. Zaświadczenie to iest d. 22 Marca w Paryżu napisane.

Hr. Blacas przywiodł do skutku związek małżeński między Xciem Berry i wnuczką Króla Neapolitańskiego, (Maryą Karoliną Teressą Ludwiką urodzoną d. 5 Listopada 1798.) Towarzyszy on młodey Xiężniczce do Francyi, dla którey urządzaią iuż Dwor.

Margrabia Bombelles, który wczasie rewolucyi od przeszłego Króla Pruskiego przyięty był iako emigrant, potem poświęcił się stanowi duchownemu w Slązku, przeznaczony iest na biskupa Strazburskiego. Jest on oycem odwołanego, a teraz przy dworze Saskim upoważnionego Austryackiego posła Hr. Bombelles.

W dzisieyszey gazecie Francuzkiey czytamy co następuie: "Przeieżdzanie się Lucyana Bonapartego po kraiach Papiezkich dało powod do mniemania, iż opuści Rzym i Włochy i uda się do Ameryki; ale nie ztwierdziło się to mniemanie: Lucyan powrocił do Rzymu i niema naymnieyszego podobieństwa, ażeby myślał przenieść się do inney części świata.,,

Dzisieyszy Dziennik sporow wyraża także: "Lucyan Bonaparte bawi ciagle w Rzymie. Pogłoska o iego do Ameryki odpłynieniu wszczęła się iedynie z kilkodniowey iego podroży, w czasie iednak którey nie wyiechał za granice państwa Rzymskiego.,,

Słychać, iż Wenecya będzie wolnym portem ogłoszona.

Sprawa Jen. Debelles w krotce się rozpocznie.

Massena wydał usprawiedliwiaiące siebie pismo.

Listy z Nowegoiorku donoszą, iż były ieden Xże zakupił wiele gruntow nad rzeką S. Wawrzyńca. Inny, Xże, który dawniey był w znaczeniu we Francyi, i wiele innych do rewolucyi Francuzkiey należących osób zakupiło w teyże okolicy grunta. Nowi ci osadnicy zamyślaią wybudować stolicę i założyć w niey uczony instytut, którego prezesem ma bydź P. Lacanal. Nowym tym osadnikom obiecuią złote góry.

Odwołuią teraz pogłoskę, iakoby znany Mehée zabity został.

Z Ministerium woiennego, które nowo iest teraz urządzone, oddalono przeszło 200 osób.

Jedno z pism tuteyszych przypomina d. 29 Lutego, iako rocznicę wylądowania Bonapartego do Francyi.

Prywatne doniesienia zapewniaią, iż na rowninie Grenelle prawie codziennie rozstrzeliwaią osóby, a naywięcey woyskowych, którzy w d. 25 Marca 1815 do Bonapartego przeszli. Kapitan Felix od byłey Cesarskiey gwardyi miał w 24 godzin zostać osadzonym i rozstrzelanym. — Zaburzenia w Tarrascon zostały uspokoione; ale panuią znowu w Lyonie i departamencie Dordogne.

Od dni 14tu, wyraża dziennik sporow, krążył tu potaiemnie szkaradny paszkwil, maiący za cel obalenie prawego rządu. Tytuł iego iest: *Trzech kolorowy Karzeł* i był w trzech kolorowy papier oprawny. Swięta osoba Króla iest w nim rownie niegodziwym, iak oburzaiącym sposobem dotknięta. Dochodzono potaiemnie wydawcy tego pisma i odkryto razem autorow, drukarza, wydawcę i roznosiciela iego, tak iż winni w rożnych mieszkaiący miastach, nie mogli nawet myśleć, ażeby ich śledzono. Korrespondencya względem trzech kolorowego karła, miała, iak słychać, ważne odkryć rzeczy. Drukarz w Troyes został w tey samey chwili uwięziony, kiedy zabierał się drukować 2gą część tego paszkwilu. Zabrano rękopism, z którego poznano zaraz autorow. Wszystkich oddano pod sąd prewotalny. Wydawca, który rękopism z Paryża do druku do Troyes posłał, nazywa się Babeuf.

Z Bruxelli d. 3 Marca.

Okręt, na którym Merlin z swoim synem chciał do Ameryki popłynąć, rozbił się pod Flesingą; lud iednak wyratowany został. Merlin uda się więc z Antwerpii do Ameryki w podroż.

Pod tytułem Kosmopolity wychodzić tu odtąd będzie gazeta Angielska.

Znany Real, radca stanu za Bonapartego udaie się ztąd do Pruss, a Jen. Hulin do Morawii.

Głowna kwatera woysk Saskich przeniesioną została do Bapaume. Wielka głowna kwatera wszystkich Angielskich, Duńskich, Saskich i Hanowerskich woysk ciągle iest w Cambray. Rząd Francuzki zawarł z liwerantami w Lill, Douay, Arras i innych miastach kontrakty na dostarczanie żywności dla prawego skrzydła stoiącego we Francyi zprzymierzonego woyska. Jakoż widać regularnie idące z tych mieysc wozy z żywnością do stanowisk woyskowych. Też listy wzmiankuią, iż oddaleni ze służby i do domow powracaiący żołnierze Francuzcy zawsze ieszcze okazuią swoią nienawiść do teraźnieyszego rządu; lecz każde wykroczenie surowo bywa karane. Prawie codzień stawiaią woyskowych przed nieustaiący woyskowy sąd w dywizyi. Wielu officerow iest w cytadeli uwięzionych.

DODATEK DO Nro 23. GAZETY KRAKOWSKIEY

Z KRAKOWA DNIA 20 MARCA 1816 Roku WE SZRODĘ

Z Londynu d. 1 Marca.

Fregata Granicus popłynęła do Lizbony dla przywiezienia z tamtąd naszego posła, P. Canning, którego mieysce zastąpił P. Ward.

Jutro uda się Xże Leopold Sasko-Koburski z Brightonu do Weymutu. Gdy Xże Rejent powroci do Londynu, stanie Xże Leopold w pałacu Królowey.

Marszałek Beresford, którego wszystkie propozycye Xże Rejent połączonego królestwa Portugalskiego i Brazyliyskiego przyiął, otrzymał tytuł Xcia Elvas.

W Brighton dawane ciągle są uczty dla Xiężny Karoliny i narzeczonego iey Xcia.

Duński tuteyszy konsul oznaymił urzędownie o przywroconym pokoiu między Daniią i Trypolem.

Arcy Xiążęta Austryaccy Jan i Ludwik zwiedzaią ciągle osobliwości Londyńskie. Znaydowali się nawet inkognito na galeryi parlamentu.

Prożbę, którą Katolicy Irlandscy podać chcą parlamentowi o przypuszczenie ich do praw obywatelstwa Angielskiego, ogłosiły iuż gazety Irlandskie, i w krotce zapewne będzie rzecz o niey w parlamencie.

Lord Prezydent miasta Londynu odebrał wczoray od naypierwszych kupcow i bankierow podpisane wezwanie, z prożbą, aby iak nayprędzey zwołał stany dla naradzenia się względem maiącey podać się parlamentowi prożby o zniesienie podatku od dochodow. (Zdaie się iednak, iż Ministrowie zamienią ten podatek na inny; przynaymniey dał się, iuż z tem słyszeć, kanclerz skarbowy.)

Gazeta Goniec zawiera: Dowiaduiemy się z Paryża, iż podczas uczty, którą gwardya narodowa w Odeonie dała, Król prawie tylko z Xciem Talleyrandem rozmawiał. Pogłoska zatem o odmianie ministerium Francuzkiego zdaie się nabierać podobieństwa. — Listy z Paryża donoszą, iż P. Laborie, sławny opiekun duchowieństwa w izbie deputowanych, posłał niedawno Xciu Talleyrandowi drukowaną mowę swoią względem dóbr niegdy duchownych. Talleyrand zapowiedział potem swoiemu Szwaycarowi: "Jeżeli się

P. Laborie o mnie zapyta, powiedz mu, że mnie niemasz i nie będę w domu.,,

Major By w korpusie inżynierow Angielskich podał wydziałowi artyleryi wzor mostu o iedney arkadzie, maiącey 1000 stop szerokości, a 100 wysokości, tak iż okręt z masztem takieyże wysokości pod nim płynąć może. Rzeczony Major podeymuie się wystawić taki most za 50,000 f. szt(100,000 Czer. zł.)

Z Madrytu d. 20 *Lutego.*

Król udzielił radzie stanu i deputowanym od Monarchii d. 14 b. m. następuiący wyrok:

" Karol III. chwalebney pamięci wysoki moy Dziad, raczył z miłości do swey familii, dla interessu korony i dobra swych ludow, kochaną moią siostrę Karolinę Joachimę zaślubić z Infantem Don Juan, teraźnieyszym Xciem Brazylii, a moiego wuia Infanta Don Gabryela z Infantką Maryą Anną Wiktoryą, córką Króla Portugalskiego. Ożywiony takiemiż uczuciami, i pragnący ściśley połączyć te związki pokrewieństwa, postanowiłem za porozumieniem się z Xciem Brazylii, Rejentem Portugalii, zaślubić się z drugą iego córką, a moią siostrzenicą, Infantką Donna Maryą Izabelą Franciszką, a Infanta Don Karlos z trzecią iego córką Infantką Maryą Franciszką. Wydaliśmy nawzaiem pełnomocnictwa do zawarcia takowych małżeństw, co w nayzupełnieyszey zgodzie z obu stron nastąpiło. Oba małżeństwa po dopełnieniu poprzednich warunkow, będą zatem swoiego czasu z wszelką uroczystością i okazałością dopełnione. Uwiadomiam o tem radę, aby cieszyła się razem zemną z związkow, które poczytuię za naypomyślnieysze dla religii Katolickiey, moiey korony i nayukochańszych wiernych poddanych.,,

Doniesienia, które rząd oznaymić kazał o głównych dwoch punktach naszych osad, wyraża wczoraysza gazeta tuteysza, sprawiły pożądany skutek. Ministerium zdawało się oczekiwać ich spokoynie i z pewnością, gdy tymczasem źlemyślący z chciwością chwytali kłamliwe wieści, które gazety Angielskie i Amerykańskie ustawicznie rozpuszczały. Z owych doniesień dowiaduiemy się także o wzięciu Kartageny, które to miasto po tylu chełpeniach sami hersztowie rokoszanow opuścili. Straszny ow Morelos, niewiadomy i fanatyczny Xiądz, którego kroki spieszną ucieczką, gdy na niego natarto, rabusiostwem i gwałtami zawsze oznaczane były, został zupełnie pobity i z większą częścią swoich stronnikow od 600 ludzi pod wodzą Podpułkownika w niewolą zabrany. Kartagena, główne siedlisko rokoszu i niepodległości z znacznym obwodem, bronione od officerow rożnych narodow, których talenta i męztwo wysławiano, nie potrafiła oprzeć się szczupłemu woysku, którego liczba nie przenosiła 6000 ludzi, i które zaledwo mogło na lądzie na przeciw miastu liniią wyciągnąć. Myślące głowy będą zatem mogły sądzić o teraźnieyszym, a nawet przyszłym stanie naszych osad, gdzie wielkie zdarzenia zawsze z małych pochodzą przyczyn, i gdzie mieyscowe okoliczności tak co do ludzi, iako i rzeczy inaksze niżeli w Europie maią znaczenie.

Z niecierpliwością oczekuiemy wyszłego przed 4 miesiącami z Mexyku transportu, który d. 20 Listopada pod dobrą zasłoną szczęśliwie do Xalapa przybył. Summę 40,000 fr. którą w sa-

mych gotowych pieniądzach więcie, bardzo tu dogodnie przybędzie.

Rząd trudni się obrachowaniem wszystkich zaległych długow, i gdy raz te długi zapewnione zostaną, nie pozostanie iak tylko opłacanie od nich prowizyi. Pokładamy zatem nadzieię, iż kredyt nasz tak w kraiu, iako i zagranicą w krótce przywrócony zostanie, do czego posłuży znana od wiekow rzetelność i wiara Hiszpanow. Nie wątpiemy także, iż niespracowana czynność naszego Monarchy wyprowadzi skarb nasz z nieładu, w którym przez zbieg okoliczności pogrążonym został.

Z Hagi d. 5 Marca.

W przyszły piątek wyieżdża Król nasz do Bruxelli. Królowa Imć wyieżdza przeciw Królewiczowi Następcy i iego Małżonce do Berlina.

Adm. Kikkert popłynął d. 19 Stycznia na liniiowym okręcie Kże Oranii z wyspy S. Eustachiego do wyspy S. Marcina i Kurasao. Wiceadm. Braam obiał d. 10 Stycznia Surynamę w posiadłość, gdzie z dwiema fregatami przybył. Jen. Panduls przybył tam w 5 dni potem na fregacie Euridyka.

Od wyższego Renu d. 2 Marca

W Bazylei zapowiedziany iest przechod 8 do 10,000 woyska Austryackiego, które iako nadliczbowe opuszcza Francyą i idzie przez Szwaycaryą do Włoch.

Nadzieie mieszkańcow Huningi w krótce się spełnią; miasto to będzie za wolne ogłoszone i wystawi wraz z rządem Badeńskim most na Renie. Domy podniosły się iuż z tego powodu znacznie w cenie. — Wielu Francuzow, którzy na śmierć Ludwika XVI głosowali spieszą przez Genewę do Włoch, gdyż d. 25 Marca ukończył się dozwolony im czas pobytu w Francyi.

Od brzegow Menu d. 3 Marca.

Pisma Paryzkie twierdzą, iż znaczne srebra, kleynoty i inne kosztowności, które w tym miesiącu przez licytacyą w Stuttgardzie sprzedane bydź maią, zdobiły przed kilku laty miasto Kassel. Kosztowne naczenia srebrne i zbior kleynotow zakupione podobno zostaną dla kraiu północnych Niemiec.

Doniesienia z niższych Włoszech tyczą się ciągle dwoch tylko przedmiotow: Jezuitow i morowey choroby. Pierwsi rozszerzaią się aż do rzeki Po, a drugiey wstrzymgią wszędzie postęp.

Jenerał Hulin, który wyiechał teraz z Bruxelli, prezydował w sądzie woyskowem, który Xcia Enghien na śmierć skazał, i był niegdy gubernatorem Berlina i Wiednia.

Originalny testament Doktora Lutra znayduie się teraz w Węgrzech, w ręku P. Jankowicza w Peście.

Podług pism publicznych N. Król Pruski wyznaczył 300,000 talarow na wystawienie muzeum, które pomieści w sobie wszystkie kraiowe dzieła kunsztu.

Z Monachium piszą, iż gdy N. Cesarz Rossyski nie przyiął propozycyi Króla przeniesienia układow między Austryą i Bawaryą do Peterzburga, Ces. Rossyyski Poseł w Monachium, Hr. Pahlen, nową odebrał instrukcyą, ażeby rzecz tę w Monachium razem z Ministrami Angielskim i Pruskim daley prowadził.

DONIESIENIA

Na dniu 14 Marca r.b. w dobrach Ruszkowie, w Departamencie Krakowskim Powiecie Jędrzeiowskim, ukradziony iest Hart duży czerwony niezupełnie gładki, sierci przyostrey, uszow w pół stoiacych, nazwiskiem Ruszkosz; ponieważ pies ten przez wszystkie sposoby wyszukiwanym będzie, ażeby nikt niewiadomoscią niewymawiał się, właściciel przez Gazety całą uwiadomia Publiczność i o zwrocenie tego ukradzionego psa uprasza, przyrzekaiąc oddawcy przyzwoitą nagrodę.

W Krakowie w Rynku w domu pod Nr. 238 położonym, dnia 26 Marca r. b. i następnych dni tegoż miesiąca, w godzinach zwyczaynych, sprzedawane będą przez publiczna licytacyą rozmaite towary, dotyczące się handlu korzennego, oraz wodki przednie, likiery, araki, piwo Angielskie, porter. Nareszcie stelarze na towary, kassy, butelki prożne i flaszki, krzesła, stoliki, miary, wagi, i inne narzędzia drewniane, miedziane, żelazne, blaszane, i szklane w handlu użyteczne. Następnie w tymże mieście podobież w Rynku pod Nr. 16 w domu Szara kamienica zwanym, odprawi się przedaż bielizny i sukien męzkich, oraz niektórych sprzętow domowych.— W tym więc celu wzywam szanownych licytantow, dla znaydowania się w mieyscu i czasie powyżey do przedaży oznaczonych. W Krakowie d. 20 Marca 1816.

Stefan Mochnacki, Kom. T. H. D. K. i R.

W Krakowie na Piasku za gornemi Młynami w domu Nr. 28, odprawi się licytacya dnia 26 Marca b. r. o godzinie 9tey ranney, kommod, zwierciadeł, stołkow, kanap, stolikow, faiansu i innych za gotową zapłatę. Życzących sobie kupna na oznaczony czas i mieysce zaprasza. W Krakowie d. 9go Lutego 1816 r.

Skorczyński Kom. Krak.

W moc Rezolucyi Wys. Trybunału Cyw. Krakowskiego dnia 16 Marca 1816 do Nr. 696 zapadłey, ruchomości po niegdy Augustynie Siemońskim pozostałe, to iest: srebro, miedz, porcellana, szkło, garderoba, domowe sprzęty, kareta, kocz, bryczki, koń wierzchowy, xiążki, i t. d. przez publiczną licytacyą w dniu 26 mca i roku bieżących zacząć się maiacą, za gotową frebrną kurant monetę w domu przy ulicy S. Jana Nr. 466 sprzedawane będą. W Krakowie 17 Marca 1816.

Woyciech Olearski, Not. Dep. Krakowskiego.

Sąd Policyi poprawczey obwodu Krakowskiego podaie ninieyszym do wiadomości, że od Jana Rogowskiego, inaczey Józef Zieliński zwanego, pieniadze w złocie, w rublach Rossyyskich, w Bomaszkach, różne srebra iako to: trzy łyski stołowe rożnego fassonu, dwie łyżeczki od kawy, grabki iedne, ieden noż w trzonku srebrnym, zegarek i grzebyczek, tudzież rzeczy inne do używania i bielizna rożnego gatunku odebrane, w składzie tuteyszym zachowane znayduią się; o których mniemanie iest, że w roku 1813 skradzione komuś bydź musiały. Właściciel przeto tych rzeczy ma się tutay w czasie prawem oznaczonym zgłosić, i prawo własności ich udowodnić; bowiem po upłynionym terminie, to, co z prawa wynika zadecydowane zostanie.

W Krakowie dnia 6 Marca 1816.

Więckowski Hoszcowski. Michiński.

Exaktor Skarbowy Miasta Siewierza, podaie do publiczney wiadomości, iż na dniu 3 Lutego r. b. o godzinie 9tey w wieczor, w Mrzygłodzie przez tamecznego Administratora Skarbu zdybano i zabrano na trzech saniach Tytoniu zagranicznego rożnego gatunku funtow 214½, od którego towaru z para końmi Furmani zbiegli, a zatem stosuiac się do Instrukcyi Processowey w Warszawie z dnia 10 Lipca 1807 r. artykułu 4go, paragrafu 30. wzywam ninieyszym właściciela zwyż wspomnionego obiektu, aby naydaley w 14 dniach od daty ogłoszenia stawił się do usprawiedliwienia na Urząd Konsumpcyyny do Siewierza, w powiecie Lelowskim, Departamencie Krakowskim położonego, gdyż w przeciwnym razie termin do licytacyi zakwestyonowanego obiektu w Siewierzu wyznaczony będzie. W Siewierzu d. 5 Marca 1816 r.

Tarnowski, Exaktor.

Wsie Jaglin, Ublinek z sobą graniczące z oddzielnemi Folwarkami, w Obwodzie Sandomierskiem w ziemi Przenney, i Woynowice w Obwodzie Opatowskim z lasem, i wygodnemi budynkami, wszystkie zaś razem w Woiewostwie Sandomierskiem leżące, dziedziczne podpisanego, każda z osobna lub wszystkie razem sa do sprzedania; ktoby więc życył takowe kupić o warunkach zprzedaży iakoliteż z Mappy i uporządkowanego Jnwentarza w każdem czasie na groncie powziąść może obiaśnienie. W Krakowie dnia 9 Marca 1816.

Stanisław Kochanowski